

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. V.,** právně zastoupený JUDr. Renatou Volnou, advokátkou se sídlem Pellicova 25, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 5. 2004, sp. zn. 56 Az 133/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Renaty Volné **se určuje** částkou 2558,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 27. 11. 2003, č. j. OAM-1316/LE-PA03-PA03-2003, jímž byla jeho žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), čímž namítá vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech.

Stěžovatel vytýká žalovanému, že nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci ve vztahu k důvodům azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu. Dále uvádí, že výrok o zamítnutí žádosti o azyl podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu je v rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 14 téhož zákona, neboť pokud žalovaný rozhodl ve výroku i o důvodech pro neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, měl zjistit skutkový stav i ve vztahu k § 12 zákona o azylu. Žalovaný si ovšem k takovému rozhodnutí neopatřil ani dostatek důkazů, navíc jeho rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů.

Dále stěžovatel odkazuje na článek 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané UNHCR, který pojednává o tzv. pronásledování na kumulativním základě. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a žádá, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel připomíná, že v jeho případě byly splněny podmínky ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.

Žalovaný ve svých vyjádřeních odkazuje na obsah správního spisu a dodává, že se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Připomíná také, že jeho rozhodnutí obsahuje pouze výrok o zamítnutí žádosti o azyl, takže kasační stížnost napadá neexistující výrok o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Dále žalovaný uvádí, že v kasační stížnosti chybí údaj o povinném zastoupení stěžovatele a o jeho současné adrese, neboť stěžovatel naposledy pobýval v P. s. Z., odkud ovšem 4. 6. 2004 odešel. Proto žalovaný navrhuje, aby byla stěžovatelova kasační stížnost odmítnuta nebo zamítnuta jako nedůvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 25. 11. 2003 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že si stěžovatel otevřel s manželkou na dluh malý obchod, z nějž museli platit peníze mafii za půjčení peněz. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 26. 11. 2003. V tomto pohovoru stěžovatel upřesnil, že byl v obtížné ekonomické situaci, těžko sháněl práci, proto se rozhodl podnikat a půjčil si s manželkou 350 dolarů, posléze po něm ale neznámí lidé požadovali desetinásobek jeho dluhu. Další lidé zase požadovali peníze za to, že mohl mít stánek na tržnici. Do ČR, kde již předtím několikrát pracoval, si tedy přijel vydělat peníze na dluh, příležitostně tu pracoval, o azyl požádal, když byl zadržen cizineckou policií a bylo mu uděleno správní vyhoštění. Ve své vlasti se obával lidí, kteří po něm vymáhali dluhy.

Žalovaný stěžovatelovu žádost o azyl zamítl výše uvedeným rozhodnutím ze dne 27. 11. 2003 jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalovaný v tomto rozhodnutí uvedl, že bylo dostatečně zjištěno, že stěžovatel vstoupil na území ČR dne 3. 2. 2003 a od té doby zde pobýval nepřetržitě, měl tedy i možnost požádat zde o azyl. Žádost o azyl ovšem podal až poté, co byl jako cizinec bez platného cestovního dokladu a povolení k pobytu zadržen Policií ČR. Bylo mu také uděleno správní vyhoštění. Podal tedy svou žádost o azyl s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl požádat o udělení azylu již dříve, čímž byly naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Dále žalovaný neshledal ani podmínky umožňující udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Brně. V ní uváděl, že se cítil být ve správním řízení zkrácen na svých právech. Dále zde namítal

porušení ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu. Také tvrdil, že jeho žádost o azyl neměla být zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť u sebe spatřoval důvody podle § 12 zákona o azylu, minimálně pro vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu a pro přednostní aplikaci článku 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Protestoval také proti tomu, že se žalovaný v odůvodnění rozhodnutí zabýval otázkou humanitárního azylu, ovšem jeho neudělení pak nevtělil do výroku rozhodnutí, navíc podle něj nemohl humanitární azyl posuzovat, když předtím nebyly zjišťovány důvody pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona. Ve skutkových důvodech odkázal na obsah správního spisu.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. V něm uvedl, že se žalovaný podrobně zabýval důvody vyplývajícími z ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Krajský soud neshledal ani žádná ze stěžovatelem tvrzených procesních pochybení, jež navíc byla namítána pouze v obecné rovině. Dále se krajský soud ztotožnil s názorem žalovaného, že stěžovatel přicestoval do ČR z ekonomických důvodů a o azyl požádal, až když mu bylo předáno rozhodnutí o správním vyhoštění, přestože mohl o azyl požádat již dříve, čímž byly naplněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Skutečnost, že se žalovaný vyjádřil i k důvodům neudělení humanitárního azylu, ačkoli tak nebyl povinen učinit, nelze považovat za důvod nezákonnosti napadeného rozhodnutí, ale pouze za konstatování, jež je pohledem systematiky zákona o azylu nadbytečné stejně jako posouzení jeho žádosti pohledem § 13 zákona o azylu. Žalovaný tedy pochybil, když o důvodech podle § 13 a § 14 zákona o azylu rozhodoval, toto pochybení ovšem nezakládá nezákonnost napadeného správního rozhodnutí. Ze všech těchto důvodů krajský soud posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatelova prvá námitka směřuje proti tomu, že pokud žalovaný rozhodoval o udělení humanitárního azylu, měl zjistit úplně a přesně skutkový stav věci i ve vztahu k § 12 zákona o azylu. K tomu je třeba uvést, že v otázce významu a důsledků toho, že se žalovaný o otázce neudělení azylu také podle § 13 a § 14 zákona o azylu zmínil v závěru odůvodnění svého rozhodnutí, je možno odkázat na správný názor krajského soudu.

Lze tak tvrdit, že tato část odůvodnění správního rozhodnutí byla při zamítnutí žádosti o azyl podle § 16 odst. 1 zákona o azylu nadbytečná, nemohla ovšem nijak poškodit stěžovatelova práva, zvláště když tyto úvahy žalovaného nenašly svůj odraz ve výroku jeho rozhodnutí. O procesní neakceptovatelnosti takové námitky svědčí ostatně i ustanovení § 68 písm. d) s. ř. s., podle něhož je žaloba nepřípustná také tehdy, směřuje-li jen proti důvodům rozhodnutí. V daném případě obsahovala žaloba i jiné argumenty, proto nebylo na místě ji odmítnout pro nepřípustnost, posuzovaná námitka však nemohla uspět a neuspěla před krajským soudem a nemůže uspět ani před soudem zdejším. Pokud se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí zamýšlel nad tím, zda jsou u stěžovatele dány důvody podle § 13 a § 14 zákona o azylu, nemohl tím jeho postavení zhoršit, ba dokonce ani jinak změnit, když se tato jeho úvaha nijak nepromítla do samotného výroku rozhodnutí. Nebyl také za této situace žádný důvod, aby si žalovaný zjišťoval skutkový stav ve vztahu k § 12 zákona o azylu, jak nyní stěžovatel požaduje a není tedy ani nutné se dále zabývat námitkou uvedenou v doplnění kasační stížnosti, kde stěžovatel požaduje podrobnější posouzení své situace pohledem § 12 písm. b) zákona o azylu.

Pokud pak stěžovatel namítá nedostatečné zjištění skutkového stavu, je tato námitka formulována příliš obecně a nelze zjistit, jaké další důkazy si měl žalovaný podle stěžovatele opatřit. Takto obecně formulovanou námitku nelze akceptovat, neboť není jasné, jaké další skutečnosti měl žalovaný podle stěžovatele zjistit, když ze správního spisu naopak vyplývá, že všechny skutečnosti podstatné pro podřazení jeho žádosti o azyl právě ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu byly zjištěny jednoznačně a přesvědčivě.

V poslední námitce se stěžovatel odvolává na čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, nelze ovšem poznat, k čemu tato námitka směřuje, když stěžovatel neuváděl nikdy ani žádná dílčí opatření veřejné moci v jeho zemi původu, která by ve svém souhrnu mohla vést ke shledání pronásledování na tzv. kumulativním základě. Stěžovatel se během správního řízení omezil na tvrzení, že do ČR přišel vydělat peníze na splacení dluhu, když po něm na Ukrajině věřitelé vyžadovali desetinásobek jeho dluhu. O žádných „různých opatřeních, která sama o sobě ještě nepředstavují pronásledování“, jak cituje tuto příručku ve své kasační stížnosti, se tedy nezmínil a nezmiňuje se o nich ani nyní v kasační stížnosti, takže taková námitka se zcela míjí s jeho skutkovým příběhem.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebyly shledány vady řízení před správním orgánem, kdy by pro tuto důvodně vytýkanou vadu krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Renata Volná; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátky částkou 2x 1000 Kč za dva

úkony právní služby – převzetí a příprava věci a doplnění kasační stížnosti - a 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 2150 Kč. Vzhledem k tomu, že advokátka prokázala, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, je potřeba tuto částku navýšit o 19 procent na celkovou částku 2558,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. září 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu